

3. Гушин В. В. Правовые и организационные основы обеспечения общественной безопасности в Российской Федерации при чрезвычайных ситуациях : дис. д-ра юрид. наук.: 12.00.02 / В. В. Гушин. – Академия управления МВД России. – М., 1998. – 449 с.4. Гушин В. В. Чрезвычайное положение: административно-правовой аспект : пособие. – М. : ВНИИ МВД России, 1996. – 76 с.

5. Про затвердження Статуту патрульно-постової служби міліції України : Наказ МВС України № 404 від 28 липня 1994 р. (із змінами).

6. Про заходи щодо подальшого вдосконалення діяльності чергової служби органів внутрішніх справ України : Наказ МВС України № 485 від 18 серпня 1992 р.

7. Про міліцію : Закон України від 20 грудня 1990 р. // Відомості Верховної Ради. – 1991. – № 4. – Ст. 20 (із змінами).

8. Про аварійно-рятувальні служби : Закон України від 14 грудня 1999 р. // Відомості Верховної Ради. – 2000. – № 4. – Ст. 25 (із змінами).

9. Про правовий режим надзвичайного стану : Закон України від 16 березня 2000 р. № 1550-III // Відомості Верховної Ради. – 2000. – № 23. – Ст. 176 (із змінами).

О. І. Белова,

кандидат юридичних наук, доцент,

заступник директора Кримського економіко-правового інституту,

Міжнародний гуманітарний університет

ПРОБЛЕМА ВИКОНАННЯ ПОЛОЖЕНЬ, НЕОБХІДНИХ ДЛЯ ВСТУПУ В ЄС – ВІДПОВІДНО ДО ВИМОГ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Сутність питання, яке стоїть перед українським політикумом на сучасному етапі полягає у розв'язанні першочергових економічних та фінансових питань для української держави, приєднання до Конвенцій, що закріплюють основні права і свободи людини та громадянина, ратифікування відповідних фінансових міжнародних договорів. Це безперечно є позитивним фактором для розвитку українського законодавства, але тим самим, Україна постає як боржник та зобов'язальний об'єкт перед іншою стороною, тому аналіз відповідності українського внутрішнього законодавства із зовнішнім є важливим моментом на шляху розбудови стабільності нормотворчого характеру.

Перспективи вступу країни до Європейського Союзу визначаються тим, наскільки успішно вона виконує критерії членства Європейського Союзу. Ці критерії отримали назву Копенгагенських критеріїв, оскільки вони були прийняті на засіданні Європейської Ради ЄС у Копенгагені 1993 року і включають три складових, таких як: політичний критерій – «стабільність інститутів, що є гарантами демократії, верховенства права, прав людини і поваги та захисту прав меншин»; економічний критерій – «існування діючої ринкової економіки, а також спроможність впоратися з конкурентним тиском та ринковими силами в межах Європейського Союзу» та критерій членства – «здатність взяти на себе обов'язки членства, включно з дотриманням цілей політичного, економічного та валютного союзу» [2].

З певними застереженнями можна говорити про те, що Україна починає виконувати деякі складові цих критеріїв. Проте, аналіз чинного законодавства України свідчить, що потрібно внести ряд змін в українське законодавство, прийняти нові нормативно-правові акти з метою приведення законодавства України до «законодавства ЄС». Ці зміни та новели будуть сприяти підвищенню економічних

показників України та рівню демократії, які є необхідними умовами виконання критеріїв членства в ЄС.

Будь-які терміни виконання критеріїв членства в ЄС можуть бути реальними за умови, якщо проводитиметься послідовна та інтенсивна робота, перш за все, з виконання положень Угоди про партнерство і співробітництво між Україною та Європейським Союзом, підписана 1994 року [4]. Про конкретні дати можна говорити лише тоді, коли будуть досягнуті конкретні результати.

На даний час на офіційному рівні Україна не ставить перед собою завдання отримати конкретні часові рамки вступу до ЄС. Основна увага приділяється здійсненню внутрішніх перетворень у державі з метою досягнення європейських стандартів. У розробленій та представленій 11 березня 2004 року Концепції «Ширша Європа – сусідство: нові рамки взаємовідносин із нашими східними та південними сусідами» взагалі не йдеться про перспективу членства України в ЄС [6].

Загалом можна передбачити два основних сценарії подальшого розвитку відносин між Україною та ЄС після виконання сторонами положень Плану дій Україна – ЄС.

Сценарій № 1. Оновлення формату відносин і підписання угоди про сусідство між Україною та ЄС, в якій буде максимально насичено зміст формули «все крім членства», що означатиме або повну відсутність спеціального пункту стосовно перспективи майбутнього членства або загальне посилення на статтю 49 Договору про Європейський Союз без її конкретизації стосовно України.

Сценарій № 2. Оновлення формату відносин і підписання угоди про Асоціацію між Україною та ЄС, яка буде містити більш чітке згадування про перспективу членства в ЄС. У цьому сенсі вона може бути дещо подібною до Європейських угод, але відрізнятися від них більш ретельно викладеними умовами й етапами інтеграції, просування якими буде вимагати посилення механізмів моніторингу й структурованого політичного діалогу [2].

Досягнення кожного з цих етапів буде означати розширену можливість користування ресурсами ЄС у вигляді участі в Програмах, до яких мають доступ країни-члени ЄС. Останнім з етапів, що передбачаються Угодою про Асоціацію може бути визнання асоційованої держави державою-кандидатом із відкриттям перспективи переговорів про вступ. Таким чином, Угода про Асоціацію не пропонує б перспективу членства у найближчому майбутньому, але й не виключає б перспективи членства взагалі. Перспективною, за умов нинішніх реалій, для України могла б стати формула «брати участь у всьому, крім інституцій» [Див. 8]. Вона передбачає суттєве просування вперед за рамки Угоди про партнерство та співробітництво й, у цілому, перехід із траєкторії партнерства на траєкторію наближення до членства. Через специфіку нового історичного моменту правовий формат цієї моделі не може повторювати Європейські угоди початку 1990-х років і передбачає значний елемент творчості та політичної волі з боку ЄС в умовах його зосередженості на внутрішньому інституційно-управлінському реформуванні й відповідальній стадії процесу розширення [1].

Найкращим варіантом був би вихід на просунуте концептуальне бачення подальшого процесу наближення України до ЄС з урахуванням: існуючої Угоди про партнерство і співробітництво; максимального використання інших інструментів, що не пов'язані з членством; закріплення принципів диференціації, етапності;

можливого застосування компенсаторних механізмів у вигляді поступового доступу до окремих програм ЄС в сфері освіти, науки, культури, громадянського суспільства, підтримки малого і середнього бізнесу тощо; визнання можливості майбутнього членства (без визначення часових рамок) за умови виконання критеріїв членства, визначених ЄС (у варіанті Копенгагенських критеріїв з можливими доповненнями й деталізацією); перспективи переходу до нових договірних відносин між Україною та ЄС за форматом Угоди про Асоціацію, яка б означала застосування більш сучасного правового інструменту наближення до ЄС, що виходив би за рамки партнерства.

Як вважають у країнах Центральної і Східної Європи, ситуація нагадує скоріше нову «залізну завісу» у Європі, цього разу економічну, і вона опускається у супереч всім угодам про їхнє асоційоване членство в ЄС, митним послабленням і постійним бажанням Брюсселя прийняти ці країни в ЄС [7].

Європейська інтеграція є магістральним напрямом розвитку континенту, який визначає як ситуацію в самій Європі в третьому тисячолітті, так і її місце у світі. Від часу свого заснування 1957 року Європейський Союз поступово перетворився на один з найпотужніших фінансово-економічних і політичних центрів світу, ключовий компонент новостворюваної архітектури європейської безпеки, ядро системи європейських цінностей і стандартів.

На сучасному етапі європейська інтеграція і членство в Європейському Союзі є стратегічною метою України тому, що це є найкращим способом реалізації національних інтересів, побудови економічно розвинутої і демократичної держави, зміцнення позицій у світовій системі міжнародних відносин.

Саме тому для України європейська інтеграція – це шлях модернізації економіки, подолання технологічної відсталості, залучення іноземних інвестицій і новітніх технологій, створення нових робочих місць, підвищення конкурентної спроможності вітчизняного товаровиробника, вихід на світові ринки, насамперед на ринок ЄС. Основними політичними вигодами послідовної європейської інтеграції для нашої держави стане зміцнення стабільності демократичної політичної системи та її інститутів, модернізація правового поля і забезпечення прозорості національного законодавства, поглиблення культури демократії і повага до прав людини тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Економіка зарубіжних країн : підручник. – [2-ге вид] / А. Філіпенко, В. Вергун, І. Бураківський та ін. – К. : Либідь, 1998. – 324 с.
2. Україна – Європейський Союз : зовнішньоекономічна діяльність і перспективи співробітництва. – К., 2009. – 58 с.
3. Немець Л. М., Заволока Ю. Ю. Економічна і соціальна географія України : навчально-методичний комплекс / Л. М. Немець. – Харків, 2009. – 68 с.
4. Економіка України у 1998 році : документи. – К., 2004. – 437 с.
5. Україна на роздоріжжі [за редакцією Л. Хоффманна]. – К. : Фенікс, 2000. – 74 с.
6. Україна на міжнародній арені : збірник документів : у 2-х томах. Т. I. – К., 1996–1997. – 328 с.
7. Пьяцоло Д. Восточная Европа между трансформацией и вступлением в ЕС: анализ реформаторских требований [Электронный ресурс] / Даниэль Пьяцоло // ПТПУ. – 2002. – № 2. – Режим доступа: www.ptpu.ru.
8. Prodi, Romano. A Wider Europe – a Proximity Policy as the key to stability [Электронный ресурс] / Romano Prodi. – Виступ Президента Європейської комісії (Brussels, 5 December 2002). – Режим доступу: http://europa.eu.int/comm/external_relations/w49/1html